

Posudek oponenta

Autor: **Iva Sedláková**

Název práce: **Význam moderních informačních komunikačních technologií v životě aktivních seniorů**

Oponent: Martina Kočerová

Autorka se ve své práci věnuje významu informačních komunikačních technologií pro život aktivních seniorů, nejprve vymezuje pojem stáří včetně bio-psycho-sociálních aspektů. Dále se věnuje informačním komunikačním technologiím a empirickému šetření, jehož závěry vztahuje právě k významu těchto technologií pro aktivní seniory.

Hodnocení práce Ivy Sedlákové bylo provedeno na základě kritérií, která stanovuje Metodická pomůcka ke zpracování závěrečných prací z roku 2010.

Formální stránka práce:

Práce splňuje požadovaný rozsah pro diplomové práce. Text je formátován odpovídajícím způsobem, grafické zpracování nebrání přehlednosti nebo čitelnosti textu. Bibliografické citace vykazují drobné odchylky od příslušné normy, tvar poměrně velkého množství odkazů pod čarou odpovídá citacím přímým, ale v textu nejsou vyznačené; odkazy jsou dohledatelné. Na několika místech je odkazováno na Wikipedii, která nemůže být považována za odborný zdroj. Technická úroveň zpracování textu odpovídá požadované kvalitě, zpracování tabulek a grafů nikoliv (např. grafy a tabulky nejsou číslovány a chybí jejich popis).

Jazyková stránka práce:

V textu se nevyskytují pravopisné chyby a jen malé množství gramatických, či stylistických chyb (např. chybějící čárka v textu; chybná pádová koncovka; chybějící slovo ve větě, nebo slovo navíc; záměna písmen a to i u zkratk; chybějící tečka za řadovou číslovkou), což ojediněle snižuje srozumitelnost textu.

Obsahová stránka práce:

V úvodu autorka vymezuje cíl práce, kterým je posouzení významu informačních komunikačních technologií (ICT) pro skupinu aktivních seniorů, zjištění, jaké informační prostředky používají, v jaké míře a jaký vliv má používání ICT na kvalitu jejich života a zda je možné je využít jako komunikační prostředek. Na základě provedeného empirického šetření

analyzovat a zhodnotit význam ICT pro seniory s cílem, identifikovat klíčové ICT kompetence. Úvod obsahuje jak zdůvodnění tématu práce, nastínění postupu řešení, popis struktury práce, tak základní zdroje, o které se práce opírá, ovšem ty jsou zmíněny jen velmi obecně.

Struktura práce je zřejmá, odpovídá formulovaným cílům, kapitoly rozvíjí řešený problém, některé však ve zbytečně širokém kontextu, čímž dochází k tomu, že rozsah teoretické pasáže oproti části práce, kde je řešen empirický problém, je neúměrně velký. V teoretické pasáži se autorka zabývá vymezením pojmů stáří, informační komunikační technologie, pojednává o bio-psycho-sociálních aspektech stáří a věnuje se také tématům jako andragogika a gerontopedagogika a vzdělávání dospělých. Práci by jistě prospělo, kdyby se autorka v této části práce úžeji zaměřila na sledování vymezeného cíle a na detailnější propracování souvislostí jak jednotlivých kapitol navzájem, tak především teoretické pasáže s následným empirickým šetřením. Text působí nevyrovnaně, na jedné straně se autorka neúměrně často odvolává na citované autory, na straně druhé uvádí celou řadu studií, programů, koncepcí a výzkumů, u nichž odkaz na zdroj uveden není (např. na str. 29, 30).

V části věnující se empirickému šetření autorka začíná tím, že formuluje cíl práce a hypotézy. Škoda, že autorka nevěnovala pozornost také vymezení problému, kdy by propojila teoretickou pasáž s touto částí práce. Také není zřejmé, z čeho autorka vyvozuje uvedené hypotézy a nezmiňuje ani to, jak tyto souvisí s cílem práce. Autorka uvádí, že na základě hypotéz byl vytvořen dotazník, ale tuto souvislost více rozvádí až při vyhodnocování výsledků šetření. Jistě by nebylo na škodu, kdyby autorka zařadila podrobnější popis tvorby dotazníku a jeho provázanost s hypotézami a cílem práce podrobněji a dříve, než při vyhodnocování výsledků. Autorka dále pojednává o výzkumném vzorku, uvádí celou řadu údajů, u kterých není zcela jasné, jak souvisí s vlastním šetřením (vhodné by jistě bylo uvést odkaz na zdroj těchto údajů), zvoleným výzkumným vzorkem a výzkumnou sondou. Zároveň je zde definován aktivní senior, na něhož se výzkum zaměřuje. Škoda, že autorka tímto nevyužila jednu z možností propojení s teoretickou pasáží, kde na str. 25 o aktivním seniorovi pojednává. Následuje metodika sběru dat, kde autorka zdůvodňuje zvolený kvantitativní výzkum tak, že je to zcela odpovídající metoda. Nebylo by na škodu více rozvést, jak k tomuto závěru došla. Dále uvádí, že se seniory vedla rozhovory a některé informace z nich uvádí také ve výsledcích šetření. Bližší popis těchto rozhovorů (jak probíhaly, zda se všemi respondenty atd.) uveden není. Následuje prezentace výsledků po jednotlivých otázkách. U otázky č. 5 autorka uvádí, že otázka zjišťovala důvod, proč senioři tráví svůj čas u PC, ale z předložených možností výběru odpovědi vyplývá, že jde o okolnosti, nikoliv důvod. Otázka č. 6 nenabízí stejně silné spektrum negativních odpovědí, což může zkreslit výsledek. U otázky č. 10 autorka uvádí, že 25 % respondentů si není jisto, zda jim využívání PC přináší pozitiva nebo negativa. Ovšem tito respondenti odpovídali, že jim používání přináší pozitiva i negativa. Otázka

č. 12 v sobě zahrnuje otázky dvě, zda respondent používá telefonování a zda tím ušetří. U otázky č. 18 autorka uvádí, že 11 % respondentů práce s ICT přináší zábavu (přenosy divadelních her, koncertů, oper, čtení knih), zároveň ale uvádí, že pouhé 3 % respondentů vidí přínos v oblasti kulturního vyžití. Otázka č. 26 zahrnuje v nabízených možnostech odpovědi dvě škály (stavu a frekvenční).

Na prezentaci výsledků navazuje vyhodnocení hypotéz. U hypotézy č. 1 autorka výsledky šetření interpretuje tak, že PC je pro respondenty nezbytný. Z čeho vyvozuje tento závěr? U hypotézy č. 4 autorka výsledky šetření interpretuje tak, že znalost ICT může vést ke zvýšení společenské prestiže. Na základě čeho autorka takto zobecnila výsledky šetření (otázka č. 21)?

Následuje část práce, nazvaná diskuse, v níž ale ke skutečnému diskutování daného problému z pohledu výchozích informací (teoretická pasáž) a zjištěných skutečností nedochází. Také diskutovaný cíl práce není zcela totožný s tím, který byl vymezen v úvodu a např. k identifikování klíčových ICT kompetencí nedochází. K naplnění cíle dochází jen částečně.

Závěr práce je pak zcela nedostačující, zcela v něm chybí reflektování cílů, či zobecnění výsledků empirického šetření.

Celkové zhodnocení práce:

Práce vykazuje jen drobné formální a jazykové nedostatky, zároveň je mírně problematický i její obsah, proto doporučuji práci hodnotit klasifikačním stupněm velmi dobře.

14.5. 2013

Mgr. Martina Kočerová

oponent

